

גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא קסא.

מסורת הש"ס

(א) גיטין דף פז: (ב) שם, (ג) [ב"ב
פ"י ה"א], (ד) רש"א יחזקאל שני
פסוק, (ה) רש"א,

הגהות הב"ח

[illegible]

מוסף תוספות

א. ולא קאמר הכא כשיעור
שריר וקיים אלא למעוטי
פחות מכאן, שיעור שריר
וקיים בלבד שלא במקום שריר
וקיים דהשתא מינכרא מילתא
דלא הוה ביה שריר וקיים. ס.

ב. דליתא להא השלמה אלא
למנין קשריו ולא חתמו בו כ
הראשון והשלישי והחמישי,
ואחרונה, ונלמוד מכל השטר

ואזיל
 פסול. אף מה שהגיה עליו אע"פ שמקיים וכדמפרש ואזיל
 שהשאלות המחקר בסוף השטר במקום ^(א) שהיה יכול לומר שהיה כתוב
 שריר וקיים כגון חבר בזמנא לדכשר למיקניא ביה ומחוק והגיה מה
 שרצה ואחר כך כתב שריר וקיים אבל באמצע הכתב אין לחוש שהרי

הדבר ניכר שקודם שנכתב שיר וקיים צוה השטר נמחק ונתקיים: וכשיעור שריר וקיים. וכל שכן אם שיעור המחק יותר מזה: ולר' ירמיה נבצר אצא דאמר אחורי הכהב כנגד כל הכהב מבחון. חותמין העדים וממלאים מקום חתימת העדים עד סיוח השטר ולא לר' שריר וקיים: ויפסד דלמא. וז"ל וקצב מאי דבעי מנגוואי בסוף השטר ואע"פ שאין עוד עדים כנגדו מבחון ויאמר לא הנחתי זה החלק מבחון אחורי זו השיטה אלא להרבות עדים גם צו השטר כנגדה מאחוריה ולא מודמן לי כן פירש רבינו חננאל. ובספרים שלנו כתוב ומפי'ש בעדים מאבראי ככלומר נגד אותה השיטה שיוסיף מבצנים יחזום עליה עדים כנגדה מבחון כדי למלוות כל השטר עדים ללחיים כל הכתוב בחזקו מלך שני

כנגדו ויאמר כדי לרבות עדים הוא דעבדי אע"פ שמקושר דיו גב
ועדים איני נתכוונתי לפרסם הדבר והרביעי עדים הרבה וכהא דתמן
(גיטין דף פא:) גט קרם הכל משלימין עליו כו' איזהו גט קרם כל
שקשריו מרובים מעדיו אבל אם עדיו מרובים מקשריו שפיר דמי:
א"ל רב חסדא רב רמי בר חמא: **מי כרת**. אביי אביי א"ר ירמיה בר
אבא: **עדים סקדן** (א) **כניני**. מאחורי הכתב שאם השטר כתוב שמי
הוא העדים חותמין שמי ואם הכתב כתוב ערב שום העדים חותמין
וערב והמחלו לחתום בתחלת השטר כנגד זכרון עדות שהיתה בפניו
כד' וכולן זה תחת זה א"כ ודאי יכול להוסיף ולזייף ולהחתיים כדקאמרת:
אלא מלמטה למעלה חסימי. מתחילין לחתום מאחוריו כנגד שיטה אחרונה
היא (ב) תחת זה והולכין וחותמין לארכו של שטר ואם השטר כתוב ערב
הן חותמין שמי וכן מפורש בגמרת ארץ ישראל גט פשוט עדיו לרצו
ומוקושר עדיו לארכו וכיון שמתחילין לחתום כנגד שיטה אחת אין יכול
להוסיף עוד ולזייף עדו מזה אחר שאין השטר מתחילין אלא ממגד
החתומות ולמעלה: **עדות בשטת אחרונה**. (א) שיש כתוב שם
אחרי או פרעון המזיק לבצע השטר וגוין לה להיאיש שיטה אחרונה
על גב דגוין ליה לראובן בהדיה החתום כנגדה מבחון הרי
משתייר ביה בן יעקב עד ותמן לכשר בך: **בן איש פלוני עד**
שער. מאחר שמכירין שזה כתב ידו של אותו בן פלוני ומשי
ידכתב ביה ראובן בן נחד דרא. בשורה אחת ואי גוין ליה
לראובן גוין ליה נמי לבן בהדיה ולא נשאר בלתי יעקב לבדו:
וקא מתסגר ביעקב עד. לראמירין יעקב עצמו חסם את שמו:

בצמקושר למהדר כיון שעדיו ממוכו: **וְנִינִי** לִיָּה לְשִׁישָׁה אַחֲרוֹנָה. בִּצִּיָּה הִכִּי הוּא גִיָּי לִיָּה הֵלֵל לֹא יִרְאוּ שָׂרִיר וְקִיָּים וַיִּפְסְלוּהוּ וְלַרְבֵּה הָאֵלֶּה נִכְחָזוּ בַּפְּשׁוּטִים שֶׁלֹּהֶם שָׂרִיר וְקִיָּים: **דְּכַתֵּב רְאוּבֵן בֶּן בַּחַד דְּרֵא** וְהִיָּינוּ בַּחַד דְּרֵא וְאַחֵר כִּךְ יַעֲקֹב עַד לְאַרְבֵּה שֶׁל שְׁטֵר וַיִּפְרֹשׁ רִיבִי"ט לְרִירוֹ שֶׁל רְאוּבֵן וְעַם בֶּן שַׁחְמִי וְיִשָּׁאֵר בֶּן יַעֲקֹב וְקוֹשִׁיָּא שֶׁל רִיבִי"ט לְרִירוֹבֵן שֶׁאֵם לֹא הָיָה כֶּשֶׁר בְּצֵן לַמַּעֲלָה וַיַּעֲקֹב עַד לַמָּטָה מֵאִי לְמַלְמַלְתָּה דִּהְשַׁמָּה לִיכָּא שַׁחֲסָא לְמִידִּי וְעוֹד אֲמַאי תִּירִךְ אֲמַרָא דְלֵאל כַּתִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לְרִאוּבֵן דְּכַרְפִּי: וְעוֹד דִּהְשַׁמָּה לֹא קִשְׁיָא מִיָּדִי מֵה ^(א) שֶׁהִקְשִׁיָּא וְהָיָה לֹא הוּא מֵאִי לְמַרְוֵי הָיִי דִּלְפִּילוּ כִּשְׁרָלוּבֵן לַמַּעֲלָה וְבֶן יַעֲקֹב בֶּן שַׁחְמִי וּמַתְכַּשֶּׁר בְּצֵן שֶׁל מַעֲלָה וַיַּעֲקֹב שֶׁל מַטֵּה וְלֹא כְּטוּעִים ^(ב) וְהָיִי לְהַעֲלִילוּ בְּלִשׁוֹנוֹ כִּי זָדוּנוֹ שׁוּגַג אֵלֵּל בֶּן הָיָה גְדוֹל בְּיוֹתֵר וְהָיִי גִיָּי אֵלֵּל רְאוּבֵן [עַם בֶּן] בִּיחַד וְלֹא יִשָּׁאֵר אֵלֵּל יַעֲקֹב [עַד] וְהַשְׁתַּחֲוִיתָ לִּשְׁמֵי שֶׁבֶן תַּחַת רֹאשׁ רְאוּבֵן וּמַעַט מֵיַּעֲקֹב תַּחַת רְאוּבֵן דִּהְשַׁמָּה לְמִידִּי לְרֵאוּ וְלִבֵּן שַׁחְמִי וְיִשָּׁאֵר בֶּן שֶׁל שֶׁל רְאוּבֵן ^(א) ^(ב) וְהָיָה יַעֲקֹב וּמִיָּי גִיָּי לְרֵאוּ יִשָּׁאֵר מִרֵּי בֶן זֶה תַּחַת זֶה וַיַּעֲקֹב אַחֵר בֶּן רְאוּבֵן זֶה לִשְׁוֹן שֶׁשֶׁם רְאוּבֵן [בֶּן יַעֲקֹב] שֶׁאֵם יִשְׁתַּחֲוִי וַיַּתְּכּוּ כִּנְגַד תַּחֲלַת רְאוּבֵן לַמַּטֵּהוּ גִיָּי לְרֵאוּ וְגַם בֶּן שֶׁל מַטֵּה מֵרֵאוּ עֲמוּ וְבֶן שֶׁל רְאוּבֵן הָיָה נִכְחָז לְרֵאוּבֵן יִשָּׁאֵר בֶּן אַחֵר לַמַּטֵּה וְאֵחָד לַמַּעֲלָה וַיְהִיָּה יִכְרֵר הַקְּלָקוּל שֶׁל גִּיָּי לְרֵאוּ וְלִבֵּן יִשָּׁאֵר מִרֵּי שִׁיכּוּחַ בֶּן בְּצֻמוּתִים גְּדוּלוֹת שִׁיחִיקוּ כֹל הַקְּלָקוּל אֵלֵּל בְּרִאוּבֵן לְבָדוּ אֲבָל בְּשָׂר שְׁמוֹת לֹא: **וּמַתְכַּשֶּׁ**

שחותמים אצילה תחלה ואיכא למימר ^(ט) שהאי יעקב שנשאר הוא

שום חששא בעלמא שמה כשיצא לחוץ מן בבי"ד יפסלוהו שיהיו סבורים שהומין הבצל עדיין
 "ש"י ענין ח' ג. ואפי' חן מפורזין נקבן אס' ש' ב' י' עדים ודע השוק מכירין את כתב
 בעצן שכירו אותן שלשה דבוסין. "ש"י ענין פ. ד. והלא דלא החזיר מעניניו של שטר שב
 "ש"י ענין אחרונה. דעו יזה, ועין דנכ"א שחלק ע"ו. א. שכין. שאמרו שאין למדין משטת
 משטת אחרונה. וכן מצינו שחלק שריר וקיסת דברוהו ודא חוסין פ' משטת

ובשיעור שריר וקיים. וכל שכן יותר שימחוק שני שיטין או ג'
כדי להערים וכחז מאי דבעי והדר כחז שריר וקיים
לנפק פסול כל מקום שנוכל לומר בבאן היה יכול להיות כתוב שריר
וקיים אבל בפחות משריר וקיים ליכא למיחש מידי^א:

וְלִיחֹשׁ דְּלִמָּא כֹּתֵב מֵאִי דְבַעַ
וּמַחְתִּים סְהָדִי מֵאַבְרָא.^א
אָזַל אִי לֹא מַחְתִּים לְהוּ הִיּה פְסוּל
שְׂקִים הָעֵדִים יֵשׁ לוֹ לְהִוִּית כְּנֻגָּה
סְיוֹם הַשְּׁטֵר וְלִכְּתֹב לְמִימֵר דְּמִשְׁטִיט
לִיּה מֵזַד אַחֵר דְּשִׁמְלָא יַעֲשֶׂה שֵׁם
הָאֲשֶׁרמָל: **אָנָּה** אֲרֻבוֹת עֲדִים שֵׁם
עֲבָדִי וְיִקְיִים בְּשֵׁשֶׁשׁ שְׁלֻמְעֵלָה^ב דְּמַכְּל
תַּלְתָּא מִקְיָיִמִים^ג יְדִלְמִר^ד בְּפִרְקֵי הוֹרֵק
(וְיִשְׁן פֶּאֶ): וְהִכָּא לֹא מִזִּי לִשְׁנוּי דְּלִקְלֵמָן
אִין מִקְיָיִמִים אֲלֵּא מַעֲדִים שֶׁל מִטָּה
דְּפִרְקִי לִקְמָן וְיִחֹשׁ דְּלִמָּא כֹּתֵב הוּא
וְעֲדִיו בְּשִׁטָּה אַחַת וְאִמֵּר כְּדִי לְהַרְצוֹת
בְּעֵדִים הוּא דְּעֲבָדִי וְאִמֵּר כֹּל כִּי הָאִי
גִּוּוֹנָא אִין מִקְיָיִמִים אֲלֵּא מַעֲדִים שֶׁל
מַעֲלָה^ה הִ"נּוּ לִישְׁנֵי כֹּאן אִין מִקְיָיִמִין
אֲלֵּא מַעֲדִים שֶׁל מִטָּה וְיִ"ל דִּהָא
מַתְנִי בְּשִׁילָהִי הוֹרֵק (שֵׁם) שְׁמַע מִינֵיהּ
מַכְל צִי תַלְתָּא מִקְיָיִמִין אֲלֵּא לִקְלֵמָן
שְׁכַמְז בְּשִׁטָּה אַחֲרֹנָה אִין מִקְיָיִמִין

מַלְמָטָה לַמַּעֲלָה חַתִּימִי. וְאִם צִין לַרֹב הוּא צִין לַרֹב יִרְמִיָּה מַתְנִיחִין דְּקַמְנִי מֵאֲחֹרָיו וּמִפְרָשׁ לֵה שְׁחַמּוּמִין צִין קֶשֶׁר לְקֶשֶׁר וּלְאִדָּה מַלְמָטָה לַמַּעֲלָה אֲחֵמִי תִּקְנוּ הֵי אֲלֵה ^(א) שִׁיּוֹ שְׁחַמּוּמִים כּוֹלֵן תַּחַת שִׁטָּה אַחֲרֹנָה מִצְחֹן וְלֵה יִטְרַךְ כִּמוּן כֵּן לַרֹב הוּא לַכְתּוּב שִׁירֵי וְקִיִּים וְיֵל דָּלַל מֵה שִׁיּוֹכְלוּ לַשְׁטוֹת מִפְשׁוֹת הֵי שְׁמִינִים לִפִּי שְׁלֵה יֵהֵל כֵּל צִבְרִיִן לַעֲשׂוֹת אֲדֹרְחִי מִיִּתְבָּא דַּעֲיָה: **וּצְהִיּוּשׁ** דְּרַמָּה מִתְרַבִּי יִקְרֹעַת בְּשִׁימָה אַחֲרֹנָה וְגִיּוֹ דֵּה. וְאִם וְהֵא אִין לַמְדִין מִשְׁטָה אַחֲרֹנָה דֵּהֵא מִהֲדֵר הוּא מַעֲנִי שֶׁל שְׁטֵר וְהִיבִי גִיּוֹ הֵא יֵהֵא פִסּוֹל אִם חֲסֵהֵא כִיּוֹן דֵּלֵה מִהֲדֵר ^(א) וְיֵל דְּבִמְקוֹשׁ לֵה נִהְגוּ חֹזֶרֶת הַשְׁטֵר וְהִיו לַמְדִין מִשְׁטָה אַחֲרֹנָה דְּבִפְשׁוֹת וְדֵּהֵא אִין לַמְדִין לִפִּי שְׁהַעֲדִים חֲתוּמִים מִצְבִּינִים וְלֵה דִּיּוּק וְחֻמּוֹמִין רְחוּק מִן הַכְּתוּב שִׁטָּה וְיֹכּוֹל לְזִיץ בְּזֹאמוֹת שִׁטָּה אִי לֵאָו מִשׁוֹ דֹּאמְרִינִין אִין לַמְדִין אֲבָל בְּמִקְוֶשׁ שְׁעָדִי מֵאֲחֹרָיו מַלְמָטָה לַמַּעֲלָה מִכּוּזִי שְׁפִיר לַחֲמוֹס כִּנְגַד שִׁטָּה אַחֲרֹנָה וְהַשְׁתֵּא נִמִּי כִי לַמְדִין מִשְׁטָה אַחֲרֹנָה ^(א) יִכּוֹל לַהֲדִיךְ מִצְבִּינִים לִפִּי שֶׁאִין הָעֵדִים חֻמּוֹמִים כִּנְגַד זֹאמוֹת הַשְׁטָה שִׁזִּיף וְאִם וְהוּא יַחֲמוֹס עֵדִים כִּנְגַד הַכְּתוּב שִׁזִּיף מִצְבִּינִים וְיִקְיִים בְּצִדִּיךְ תַּלְתָּא סְהָדִי וְיֵל שְׁלֵה הִיֵּה בְּשִׁטָּה כִי אִם עַד אֶחָד חֲמוֹס וְאִם הוּא עֲמֹמו ^(א) חֲמוֹס שִׁי פִסּוֹלִים אִיִּנ הָעֵדִים שְׁחַמּוֹת בְּרִאשׁוֹנָה הֵם יִטְעִיּוּן בְּגִלְיוֹן שְׁלֵמָה מִן הַשְׁטֵר מִצְחֹן שְׁלֵה יֵהֵא אֶחָד אַחֲרֵיהֶם וְיֹכְמוֹב שְׁטֵר בְּזֹאמוֹת גִּלְיוֹן וְיֵהֵא הַעַד לֹה שִׁזְהוּ כְּתוּב יֵדוּ וְאִם לַרֹב חֲנִינָה צִין גְּמִלְיָל חֲמוֹס כְּתוּב עֲדִי מֵאֲחֹרָיו וְיֵהֵא יַעֲשֵׂנו פִּשְׁטוּ וְהֵלֵךְ בְּפִשְׁטוֹ אִיכָה אִיכָה הַשְׁטֵר וּבִמְקוֹשִׁי לִיכָה אִיכָה כִּשְׁעֵינֵה פִּשְׁטוּ וְלֵה יֵהֵא חֹזֶרֶת הַשְׁטֵר וּפִסּוֹלִים וְיֵל הֵהֵא דֵּר חֲנִינָה בִּיִּנָה עַל כִּרְכּוֹ ^(א)

כ' לר' ירמיה לא הוה כתיב ציה שריר וקיים במקושר דאי הוה כתיב
היה כתוב צו כדמשי לעיל אבל בפשוט צין למר וצין למר לא היה
יעקב עד בחד דרא עזריה. כלומר ① כתוב ראובן בן זשטיה אחרונה
י בן צראש ראובן ואח"כ יעקב הוה מזי גיין לשיטה אחרונה עד
כשאפרש שיעקב וראובן בחד דרא ללרכו של שטר וכן תחת ראש
החיה לשנוי שכן גדול כראובן למה פ"י שראובן למטה וכן יעקב
לשיטה עד לשיט גנון שכתב צו עד וקנון שיעקב למטה ומעט מיעקב
מן שראובן כי יעקב עד פסול במקושר ויעקב עד גירלד כשר אלף
מטה ומעט מיעקב תחת ראובן גיין לשיטה אחרונה עס ראו ועס
יעיס שאינו כשר צהכי אינו מפני תשובות חבילות מעולות שפירשו
במחזיק כנגד כל עס ראובן שעליו ואחר כן יעקב דהשטח לא מזי
תחת הא דפריך דלמא גיין ראובן בן ומתכשר ביעקב עד ולא הוה
מזי גיין לראובן בלא מעט מיעקב הכי לא הוה מזי לשנוי בדפרישית
ש"ס צהכי אלף בן כנגד כל ראובן א"כ בן תחת חן של עס ראובן ואל
א"כ ראובן בן בחד דרא ויעקב עליוהי תרחי שיכתוב בן תחת בן של
כנגד ראו וממא שהיה נשאר בן של ראובן עמנו בולט לבן והוה
והיה קשה כבתחלה אבל עתה שיכתוב הבן למטה כנגד הבן העליון
הוה ואפילו ימחקנו לאותו של מטה יהא ניכר המחק ויכירו בית דין
ובן בתחמיתו והוה עיקר י' או יהיה יותר היכר ואין לחוש לזה
(ט) (בבן) יעקב עד. תימא היאך ימכשר והלא מכירים אנו
דין פ"י (פ.) שני גיטין שכתוב זה צלל זה את שהעדים נקראו עמו
שאפרשנו אחרי כן אלף הכא הכי מתכשר ואי בתחמית יונית
גד שפי' הוה ראובן בנו יעקב זה דוחק דא"כ הי' בתחמית יונית

אחורנה רבים מרבותי נטתה דעתם דפסלנין ליה לכוליי שטרא, דהכי תקון רבנן, כדי שירגילו וזנה ממלא שמענין שפאין בו שריר וקיים כשר, וכיון שכן כשבא בפנינו אע"פ שכתוב חורנה וכתב בו שריר וקיים דהא ודאי שריר וקיים לא מעכב, מידוע מרין.

עין משפט
גר מצוה

א מיי פכ"ז מהל' מלוה
ולוה הל' ח סמג עשין נד
טוש"ע ח"מ סי' מד סעיף ח:
ב ג (מיי) פ"ד מהל'
גירושין הל' יב) סמג
עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קל
סעיף יא:

דבינו גרשום

[illegible]

דפּו שריר וקיים למה למדין